

بۆچى گىرنگە ئەم جاره دەنگ بەدىن

م. سەيران تەھا ئەحمەد

ماستەر لەياسا نىۋودەۋلەتدا

كۆلىۋى ياسا-زانكۆى سەلىمانى

دەنگ دانى ئەم جاره ۋەك جارهكانى پېشوو تر نابىت ، ئەمجارەيان شەپرىكى تر دەكەين شەپرى بەرگرى و شەپرى نىشتىمانى دەكەين ، شەپرى ئەمجارە لەھەموو شەپرىكانى تر قورسترە ، شەپرى لەگەل ەقل ۋ ئايدىي تىرۇر و تىرۇرستان ، كە شەپرى خۇسەپاندىن دەبىت شەپرى مانەۋە و جىگىر كىردى كۆمەللىك بىنەما دەبىت ، دەنگدانى ئەم جاره بۇ بەغىراقبۇونم نىە ، چۈنكە بە ۋويست و زەبرى سىياسەتى ئەمەرىكاۋ ناۋچەكەناسنامەى عىراقى بوونمان بەسەرداسەپىنرا ، نازانم تاكەى دەخايەنىت ، بەلام دەزانم تاسەر نابىت؟ بەلام لەگەل ئەۋەشدا من ئەمجارە دەنگ دەدم ؟ دەنگ دەدم بۇ ئەۋەى نەھىللىن ناسنامەى تەنھای عەرەبىبوون بە بالى عىراقدا بىرپىت ، دەنگ دەدم بۇئەۋەى نەھىللىن كوردستانەكەمان بەشيك بىت لە نىشتىمانى عەرەبى؟ دەنگ دەدم بە ئاللى كوردستان ، نەك بە ئاللىكە كە لەژىرسايەيدا ئەنقال كراين وژنەكانمان فرۇشرا؟

دەنگ دەدم بەپىگەى كورد ، نەك بەۋپەرلەماندارە بەخەبەرەى بىخەبەرە ، يان بەۋ بەرپىزەى خىپەى خەۋى دىت و ئاگای نە لەكوردو نە لەدەستكەوت نە لەحكومەتە ؟ ھەر دەنگ دەدم ، با لەحىزب و حكومەتەكەمان تۇرايىن ، با گورەترىن گلەيمان لىيان ھەبىت ؟ دەنگ دەدم بەكورد بوونى خۇم ، نەك بەحىزب و حكومەت ، چۈنكە حىزبەكانمان زۇر بىمنەت بوون لە خەلك ، بەدرىژايى ئەم چەند سالە ، تا كاتى ھەلئىزاردنەكان نەبەت بىرلەۋە ناكەنەۋە گوى لە ھاۋلاتيانى خۇيان بگرن ؟ كە داۋاى ھەموو خەلك يەكگرتنەۋەى دوو حكومەت ، دوو دەسلەت ، دووپارچەى جەستەى گەللىكە ، ھەرچەندە بىباۋەرپىمان لەم يەكگرتنەۋەمان گەبىشتۆتە ئەۋ رادەيەى ، كە باۋەرپىناكەين نە ئىستاۋ نە تا چۋارى سالى تىرىش بىن بەيەك ؟ رەنگە يەككىك لەھۆكارەكان ، بۇنا ؟ پەيۋەندى بە بەرژۋەۋەندى كۆمەللىك لەۋ دەۋلەمەندىۋانە و خاۋەن پايەى لەسەربەندىت ؟ رەنگە لەۋانە تىناندا بىت نامادەبىت چەك ھەلئىزاردىت و شەپرىكى ناۋخۇى تر پەيدا بىت ، بەلام نامادە نەبىت كە دەست لە كورسەكەى ھەلئىزاردىت يان پۇستەكەى بۇ يەككىكى تر بەجىبەللىت ؟ چۈنكە لەلای ئىمە پۇست ، ۋەك كورسى (تەختى پادشايەتى) وايە ، بەمولكى خانەۋادەكەى دەزانىت ، ۋەيان دەبىت قەرەبوۋبكرىن لە پۇستىكى بالتر يان شوپىنىكى تىرى بۇ بدۇررپتەۋە .

ۋەيان خاۋانەستە دەبىت ، بە كۆمەللىك مەلەف و حىكەمتى گەندەلەۋە دەستيان لى ھەلئىزاردىت ؟ لەگەل ئەمەشدا ئىجا ھەر دەنگ دەدم ، ھەر دەنگ دەدم گەر ھەرچى بەرەبەست ھەيە لەبەردەم ھەلئىزاردىندا دانربىت ، گەرئەمجارە لە فەلوۋجە و يان لە تەلەغفەر يان ھەر شارپكى تىرى ناۋ جەرگەى تىرۇرستان ، سىندوۋقەكانى ھەلئىزاردىنەكانمان بۇ دانرابىت ، ھەر دەبىت دەنگ بدەم لەبەر خاترى سەرۋكى كۆمكارى عەرەبى ، لەبەر خاترى ھەموو دەۋلەتانى عەرەبى كەچۇن توۋشى شۇك بوون ، و پىيان وايە ، كە ئىسرائىللىكى تر لەھەناۋى نىشتىمانى عەرەبى داىكىاندا دروست دەبىت ، دەبىت فرىاي نەھىشتىنى و لەباربىردىنى بىكەون ، چۇن رىگە بدەن لەم نىشتىمانە بەمولك عەرەبەى ئەماندا ، مىللەتلىكى نامۇ و بەرەگەز جىۋكانەى تىدا دەرىكەۋىت و بىنە بىرەبەشيان و شەرىكىيان بۇ پەيدا بىت ؟ دەنگ دەدم چۈنكە ھەموو ھەۋلەكانى سۈۋنەكانى نەك عىراق بەلكو ھەموو عەرەب لەم سەرى كەنداۋ بۇ ئەۋ سەرى يەمەن ، لە سۇمال و لە بىبابانى رۇژئاۋاۋە ، ئەۋەى ھەرگىز ناۋى كوردى نەبىستۋە ، دەزانن كە چۇن دژى بوونمان ۋەك نەتەۋە بوەستىن ، گەرەترىن ھاۋپەيمانى نەك ھەر سۈنە ، بەلكو ھەموو ئەۋ تىرۇرستانەى ناۋ عىراق دەكەن ، كە دەيانەۋىت جارىكى تر لەرپىگى ترسناكتىن ئايدىي شۇفنىزىمى بەعسەۋە ،

لەژىر دروشمى (وحده و حرىه و اشتراكىه) سەردەمى سەدامى پالەۋانىاندا ، جارىكى تر مەرگەساتى ئەنقال و ھەلئەبجەيەكى تر بە دىارى بۇئەم گەلە بىنن ؟ ئاشكرايە ، كە چۇن ھەموو ھەۋلەكانىيان تەرخان كىردوۋە ، لەۋ رىگەيەۋە

بتوانن كەلپن وگەورەترىن گورز بوەشىننە كوردەكان ،بەھەر شىۋازىك بېت ، لە ھەر رېگايەكەوۋە بېت لە ناوۋە يان لە دەروەى عىراق ،وہ لە ھەر ئاستىكدا بېت كەبتوانن دەنگ لە كورد كەم بىكەنەوۋە ،دەنگ دەدەم لەبەر بوونى گەورەترىن مەترسى، گەورەترىن پىلان لەبەردەم دوارۋۇزى گەلەكەمدە؟ كە زياتر لە پەنجا مادەى دەستور بۇبېرپار و دەسەلاتى پەرلەمانى داھاتوو بەجىھىلراوۋە؟ھەر وەك چۆن توانيان بەقشارى عەرەبى وبەرەزامەندى ئەمەرىكى ،ياساى ھەلپۇرادنەكانيان گۆرى وبەسەر كوردا سەپاندنيان ، ھەر وەك چۆن توانيان گەورەترىن گۆرپنكارى (تەدبىل) لە دەستورەكەدا بەسەپنن، بۇئەوۋەى بواريان ھەبېت ،لەگەل برا شىعەكانيان لە پەرلەمانى داھاتوودا لەسەر ئەو بەندانەى كە پەيوەندى بە كوردەوۋە ھەيە،يەك ھەلۋىست و يەك دەنگيان ھەبېت ،كە گەورترىن زۆرىنەى پەرلەمانى دەسەلاتدارى داھاتوو پىك دەھىننە دىئايىيەوۋە دەيانبىنن چۆن يەك دەگەرن ،بۇ ئەوۋەى نەك تەنھا كەركوك و خانەقەين و شارۋچكە نەگەراوۋەكانى ترمەن، بەلكو بۇئەوۋەى سەرۋەت و سامانى گەلەكەمان لىزەوت بىكەن ؟ئەوۋەتا برادەرانى ئىخوان لە مىسر بن يان لەسعودىيە و قەتەر ، چۆن ئىعاز و رېنمايىيەكانيان لە كوردستان سەردەگرېت؟دەنگ دەدەم، بۇ ئەوۋەى رېگە بەداگرەكانى كوردستان نەدەين ھەولەكانيان سەرىگرېت،دەنگ دەدەم بۇ ئەوۋەى فرسەت بە دوژمانى گەلەكەم نەدەم كەلپنىكى گەورەتر بىكەنە جەستەى زامدار و پارچە پارچە بووى گەلەكەم ؟من ئەمجارە ، بە رېتىكى زۆر ئەستورەوۋە دەنگ دەدەم، چونكە دەنگى ئەم جارەمان كېشمەكېشى سىياسىيە،لەگەل فىكر و بوونى ئەو تىرۋرستانەى بەناوى دىموكراتىيەوۋە بەلكېش دەكرېن و دەسەپننرېن لە ناو پەرلەمانى عىراقدا. دەنگ دەدەم ئەمجارە ، ھەرچەندە كە پىچووكترىن بۇچوونەم نە گۇراوۋە، بەرامبەر بە عىراق و ناسنامەى عىراقى ، بەلكو لە جارەن زياتر سوورم لەسەر ئەوۋەى ناسنامەى عىراقى ناسنامەى من نىيە ، ئامانجى من نىيە ، بەلكو ناسنامەى داگرەكانى وولاتەكەمە ، ناسنامەى گۆرى بەكۆمەل وئەنقالە ، ناسنامەى كورد كوشتن و ژن فرۇشتنە ؟بەلام دەنگ دەدەم لەپىناوى چەسپاندنى ناسنامەى بە كوردستانى بوون و مافى چارەى خۇنۋوسىن و خەونى سەربەخۇيەوۋە،ھەرچەندە گەورەترىن گومانم لە پەرلەمانى داھاتوو ھەيە ،وہ گومانەكانمان بى بنەما نىيە ، ئەوۋەتا دۇست و ھاوپەيمانەكانى دوپننيمان تا لە كوردستانەكەى ئىمەدا جىگامان بۇكردنەوۋە و دەستمان گرتن ، كەچى ئىستا ئەمانىش سىياسەتى تەعربىم بە بەرگىكى تر و بەشىۋازىكى تر لەگەلداپەيرە و دەكەن ؟گومانم لەوہ ھەيە ئەم پەرلەمانە بتوانىت تا چوار سالى تر خۇى بگرېت ، رەنگە گەورەترىن كارەساتى شەرى ناوخۇى لە عىراق ھەلپىگرىسىت ، بەلام لەگەل ھەموو ترس و ھەز و ئامانجەكانماندا ؟ ھەر دەنگ دەدەم.....؟